

ALT EMPORDÀ

Periòdic Nacionalista
Adherit a la LLIGA REGIONALISTA

REDACCIÓ i ADMINISTRACIÓ
CERVANTES, 1, 1.er

FIGUERES

9 Novembre 1918

Preu: 10 cèntims

Any II - N.º 84

TONIBIOL

Antineurastènic, Reconstituent, Tònic nerviós
RECOMANAT EN LES CONVALESCÈNCIES DE GRIP

Vigor, Energia. Força i Salut

MODERNA FARMACIA
CUSÍ-GARRIGA

El crani de Yorick

A l'hora de escriure aquestes ratlles no és solucionada encara la crisi ministerial nascuda amb la dimissió del Gabinet que ha presidit el senyor Maura. Fàcil és que quan aquestes ratlles siguin publicades se hagi aconseguit ja omplir les vacants que han deixat en els seus departaments els Ministres dimissionaris i s'hagi trobat solució a la crisi. Ignorem quina pugui ésser l'estabilitat i durada de la solució que es trobi, com també la vàlua dels seus homes. Dintre aquest curt període de traspass de la incertitud de la preparació a la presentació del nou Govern hem de moure-hi, doncs, els nostres comentaris.

Gosariem dir-ne de la llarga preparació d'aquesta crisi el triomf de l'evidència nacionalista. Semblava com si una inicial comprensió s'apoderés dels diversos grups polítics de tendències governamentals. Ça i enllà s'hi donaven a conèixer opinions i fins s'hi adquirien compromisos favorables a la solució del plet català. Algú deia que havien d'acceptar-se els majors radicalismes i arribar a la solució que aquells radicalismes imposessin; els més, però, tot i sentint el pes de l'evidència nacionalista, no n'abastaven tota la seva complexitat i extensió.

S'imposava el plet autonòmic català com un problema d'inajornable admissió. I en tots els programes dels grups polítics reformats amb certa afectació d'actualitat hi trobava el nacionalisme les concessions més o menys sinceres o radicals que de la diversa significació dels mateixos grups n'era d'esperar.

Tot això és un fet que es palesava cada dia amb declaracions de polítics. En aparició, tal vegada semblava arribat el moment de comprensió. L'obra sòlida i grandiosa d'En Cambó i d'En Ventosa dins el govern dimittent semblava dur a la convicció la sinceritat dels nostres ideals i la raó de la seva defensa per nosaltres quan podíem oferir amb la referida tasca governamental la ferma garantia d'una preparació política posada al servei d'una realitat nacionalista. Tan de bo que el sacrifici dels nostres homes fruiti en aquests moments transcendents amb la deguda reparació a Catalunya i al seu ideal nacional. En aquestes hores de crisi ministerial pot comprendre's, si no decidir-se, la sort de Catalunya dintre d'Espanya i fins la sort de l'Espanya mateixa.

La posició del nacionalisme davant la crisi i les conseqüències de la crisi és prou terminant i prou recent perquè de nou haguem de definir la seva actitud. El nacionalisme català no pot conformar-se avui amb unes misèrioses concessions quan té fet l'esforç i la preparació per a rebre majors beneficis i quan pot esperar-los d'una més cordial comprensió i, demés, per la coincidència dels seus principis en la nova vida del món.

Catalunya no ha d'obtenir cap migrat guany com una compensació al seu silenci passat ni com una obligació a una bonhomia futura, sinó que, amb la plena consciència dels pobles als quals se'ls ho deu, ha d'obtenir l'absoluta llibertat de moviments amplíssims per a desplegar la vida pròpia orientada devers el món i guiadora de pobles retuts en el camí de llur pesant història.

El sosteniment d'una altra interinitat sembla que serà la missió del nou Govern

que va a constituir-se, si no és variat el curs dels esdeveniments polítics que en els moments d'escriure les presents notes estan tramitant-se. La Pau que avança al davant d'una gloriosa victòria, potser sorprendrà Espanya en la interinitat d'un Govern sense autoritat i sense prou força interna per a afrontar els difícils moments que s'acosten. En Cambó, amb la seva ampla ullada política, reclama un Govern definitiu; Catalunya esperava que aquesta fora també la crisi definitiva, crisi de llibertat per a ella i de vigorització per a Espanya. Si es poguessin desviar els camins de la Història que ara vivim, la solució que pressagiem tampoc podríem acceptar-la, però al menys no tindria la gravetat d'avui. En aquests moments de caigudes seculars i d'efloracions cruentes, quan s'estudien les formacions tal volta definitives de les Societats, la constitució a Espanya d'un Govern de tan mediocre nivell que encara fos abastable a tots els fracassats, fora la revelació suprema de la tragèdia d'incomprensió que habita en l'ànima espanyola. El crani de Yorick presideix avui la solució de la crisi plantejada, semblant a un macàbric bibelot que dugués una reminiscència del Totsants en les seves fosques pupil·les esbalandrades.

Sempre la mateixa distància entre el món i els fets de la política espanyola; encara la mateixa incomprensió entre els polítics centralitzants i Catalunya. Catalunya, en els moments actuals de crisi i de possibilitat de transmutacions, afirma la substantivitat del seu ideal. Tan de bo que Espanya l'entengués; tan de bo que Catalunya pogués sense recels obrir els braços en una sublim efusió, tot aterrant d'un cop la buida testa de Yorick que porta encara en el front el fatal «ésser o no ésser.»

FÉNIX.

Col·legi MONTURIOL

VILAFANT, 10

Primera ensenyança.
Classes per alumnes de Batxillerat i Magisteri.
Ensenyança de la Teneduria de Llibres i comptabilitat en general.
Classes extraordinàries pel repàs de les assignatures de la primera ensenyança.
Lliçons particulars a senyoretes.
Cursos de català, castellà, francès, anglès, alemany i italià, a càrrec d'entesos pedagogs.
Procediments i mètodes purament racionals; apartament complet de la rutina.
Exàmens privats setmanals amb notificació als pares.
Exàmens generals a la fi del curs amb exposició de treballs escolars.

LLUM i TENEBRES

AMB MOTIU DE LA MORT

Tots els parents i amics senten gran dolor per la mort d'un jove molt bo. Tothom recorda les seves virtuts: «era tothora prest a fer qualsevol favor»—se sent dir—«no tenia res seu». Tothom l'estimava.

Un altre mort: un jove desconsiderat, desordenat a casa seva amb la família, malversador. Parents i familiars es violenten per tal de semblar i creure ells mateixos que tenen tot el sentiment que es pensen de rigor haver de sentir en tals circumstàncies. Algú diu: «Déu no li tinga en compte». I poc costaria d'oblidar aquest difunt si no fos que al moment més impensat truca a la porta algun creditor que el fa recordar dolorosament pel compte que ve a cobrar. En canvi, en més d'un cafè de cambres senten naturalment, sense esforçar-s'hi, la seva mort, i ponderen son bon humor, «sprit», generositat, bondat.

Ara bé: si l'amor fos altruisme, per tal com al virtuós, la mort, només pot proporcionar-li el premi que a l'altre món tenen els bons. Els seus parents i amics que més l'estimaven haurien de sentir goig per la recompensa que en anar a l'altre món ha de trobar el virtuós. I, en el cas contrari, la mort del que havia sigut dolent, hauria d'inspirar veritable dolor, sincera compassió, puix les eternes i horribles «penes de l'infern» esperen als dolents d'aquesta vida.

La realitat que observem, doncs, ens dona dues veritats ben diferents del concepte general, i ben punyents per a molts que s'esforcen i autosugestionen per tal de creure que l'amor és altruisme, per tal de semblar i creure's altruistes tot estimant per a propi benefici. I per als que recerquen totes les raons lògiques i sofisticades que troben convincents per a creure en el Cel, si es pensen ésser bons; o per a creure que no existeix, si dubten de la pròpia bondat.

Aquestes, per a molts, tristes veritats, són:

1.ª Amor és egoisme;—per això hom estima el pròxim segons sia bo o dolent per a un hom, i hom plora la mort dels bons,—que moren per a gaudir el premi que es mereixen.

2.ª Hom no sent més dolor per la mort del malvat, que va a sofrir horriblement a l'altre món, al contrari, que per la mort del virtuós que va a ésser feliç a l'altre món. Es que hom no té en compte, tractant-se d'altri, el premi o el càstig de l'altra vida; però, existeix o no existeix! No per a benefici propi, si, i per a benefici d'altri, no.

LLIBERTADÀ.